

Propunerile unor ONG-uri de mediu pentru REPowerEU: proiecte pentru cetățeni, dezvoltarea infrastructurii energetice și protecția biodiversității

București - 27 martie 2023 - În urma consultărilor publice organizate de Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene pe 24 martie pentru capitolul REPowerEU, organizațiile Bankwatch România, Declic, WWF, Greenpeace și 2Celsius propun guvernului o serie de recomandări care să răspundă urgenței climatice, nevoilor cetățenilor aflați în sărăcie energetică și de dezvoltare a infrastructurii energetice pentru integrarea energiei regenerabile.

Adoptat ca răspuns la invazia militară nejustificată a Rusiei în Ucraina, **Planul REPowerEU** reprezintă noua strategie a Uniunii Europene pentru reducerea dependenței de combustibili fosili. Obiectivele planului sunt diversificarea aprovizionării cu energie, creșterea eficienței energetice și accelerarea adoptării tehnologiilor pe bază de surse regenerabile de energie.

În sprijinirea acestor obiective, statele membre trebuie să trimită Comisiei Europene până la **finalul lunii aprilie** un set de măsuri și investiții care să accelereze procesele de tranziție energetică și digitală sub forma unui nou capitol în cadrul Planurilor Naționale de Redresare și Reziliență.

Planul REPowerEU al României a fost lansat recent și cuprinde două reforme și șapte propuneri de investiții pentru tranziția energetică a țării. Bugetul alocat acestor inițiative este de 1,4 miliarde de euro, iar din această sumă, 740 de milioane de euro sunt destinate energiei regenerabile și 148 de milioane de euro pentru linii de transport a electricității.

Cu toate acestea, există și propuneri care nu sunt în concordanță cu obiectivele de reducere a consumului de combustibil fosil, cum ar fi construirea de conducte de transport al gazului fosil și centrale de cogenerare. În plus, se propune construirea de hidrocentrale care pot afecta biodiversitatea din zonele protejate.

Ultimul raport IPCC¹ arată că emisiile de gaze cu efect de seră din infrastructura existentă și planificată pe bază de combustibili fosili vor duce la depășirea limitei de 1,5 grade Celsius până în 2035. Acest lucru va face ca reducerea temperaturii să fie foarte dificilă și va genera fenomene meteo extreme, adaptarea fiind mai dificilă și mai costisitoare.

În acest sens, IPCC estimează că emisiile de gaze cu efect de seră trebuie reduse cu 43% până în 2030 față de valorile din 2019 pentru a evita depășirea acestei limite. Este nevoie de acțiuni urgente și de soluții adecvate pentru tranziția energetică și protecția biodiversității. **Nu mai putem accepta soluții care să pună piedici obiectivelor de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și protecției mediului.**

Cu intenția de a transforma acest capitol într-unul care **să finanțeze direct oamenii și tranziția climatică**, mai ales pe cei aflați în categorii vulnerabile, organizațiile semnatare propun Guvernului o serie de recomandări pentru îmbunătățirea propunerii României:

¹ <https://www.ipcc.ch/report/ar6/syr/>

- Realizarea unei scheme cu finanțare integrală a investiției dedicate **consumatorilor vulnerabili** pentru eficiență energetică și energie regenerabilă. În prezent nu există niciun instrument de finanțare care să atenueze efectele crizei energetice asupra cetățenilor aflați în sărăcie energetică, doar scheme suport pentru co-plata facturilor, care tratează doar cauzele. Oferirea independenței energetice consumatorilor vulnerabili va reduce substanțial costurile acestora cu energia.
- Amplificarea investițiilor în **sistemele de transport, dar și de distribuție a energiei electrice**, pentru a crește capacitatea rețelei de a prelua energia regenerabilă din sursele noi planificate, dar și de la prosumatori.
- Construirea unor premise/programe-pilot pentru **tranziția sistemelor de încălzire centralizată** către a patra generație de sisteme inteligente, care utilizează un mix variat de energie regenerabilă, pompe de căldură, recuperare de căldură și eficiență energetică. Acest mix utilizează o cantitate marginală de gaz fosil, doar în vârfurile de sarcină, contribuind la reducerea consumului de gaze și la îmbunătățirea mediului înconjurător.
- Creșterea capacităților de producere a energiei din surse regenerabile fără a crea un impact suplimentar asupra mediului. Propunem modernizarea și **re tehnologizarea amenajărilor hidroenergetice existente** în locul finanțării de construcții noi, cu potențial să dăuneze altor zone protejate. Strategia Uniunii este de creștere a numărului și suprafețelor ariilor protejate la nivel comunitar, iar construirea de baraje contravine acestui obiectiv. Și raportul IPCC arată că în contextul schimbărilor climatice proiectele hidroenergetice mari devin ineficiente în cazul zonelor în care temperaturile medii vor crește cu 1,5-2 grade Celsius. În România, temperatura a crescut deja cu 2,4 grade Celsius față de 1960 și experimentăm perioade de secetă prelungite.
- Implementarea unui **cadru legal pentru construcția de parcuri eoliene offshore**. Inițial trecută ca reformă în PNRR, legislația pentru dezvoltarea sectorului eolian offshore a fost scoasă din versiunea finală a planului. Validarea unui cadru legal este vitală pentru atragerea și demararea investițiilor în parcuri eoliene în Marea Neagră, care au o eficiență mult mai ridicată decât cele onshore și ar contribui la stabilitatea sistemului energetic.

Deși planul REPowerEU al României are ca scop tranziția energetică a țării, există propuneri care nu sunt în concordanță cu obiectivele de reducere a consumului de combustibil fosil și protejarea mediului înconjurător. Este necesară o acțiune urgentă și soluții adecvate pentru a îndeplini obiectivele de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și protejarea biodiversității pentru a evita consecințele grave ale schimbărilor climatice, în tandem cu protecția consumatorilor celor mai vulnerabili.

Organizații semnatare

#NaturaEAcasa

Pentru mai multe detalii:

Bankwatch România

Raluca Petcu, Coordonatoare campanie gaze fosile, raluca.petcu@bankwatch.org,
+40_770_209_187

Comunitatea Declic

Denisa Soare, campaigner, 0735 902 027, e-Email: denisa@declic.ro

Greenpeace România

Alin Tănase, Campaigner, +40 724 210 014, alin.tanase@greenpeace.org

WWF România

Mihai Constantin, Climate & Energy manager, +40 721 645 267 miconstantin@wwf.ro

2Celsius

Mihai Stoica, Director Executiv, +40 724 427 999, mihai@2celsius.org

Despre Bankwatch România

Bankwatch România este o asociație înființată în iulie 2012, al cărei scop este de a preveni impactul negativ de mediu și social al proiectelor publice și private și de a promova alternative durabile și participarea publicului la luarea deciziilor.

www.bankwatch.ro

Despre 2Celsius

2Celsius este o organizație neguvernamentală înființată în anul 2010 cu scopul de a influența politicile privind schimbările climatice la nivel național și european. Asociația este membră a organizațiilor internaționale European Environmental Bureau, Climate Action Network Europe și Federației Europeane pentru Transport și Mediu (T&E).

www.2celsius.org

Greenpeace România

Greenpeace este o organizație internațională independentă, prezentă în peste 55 de țări din întreaga lume, care acționează pentru a schimba atitudini și comportamente, pentru a proteja și conserva mediul înconjurător și pentru a promova pacea.

<https://www.greenpeace.org/romania>

Comunitatea Declic

Declic România este o organizație neguvernamentală din România, înființată în anul 2015, care se concentrează pe promovarea transparenței și a responsabilității în guvernare, precum și pe implicarea civică a cetățenilor.

www.decllic.ro

Despre WWF România

Înființată în anul 1961, WWF este una dintre cele mai importante organizații internaționale care derulează proiecte pentru conservarea naturii, în peste 100 de țări. Misiunea WWF la nivel global este să oprească degradarea mediului înconjurător și să construiască un viitor în care oamenii trăiesc în armonie cu natura.

wwf.ro